

УДК 378:811.112.2:37.013

Зайченко О. В.

старший викладач кафедри германської філології,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8331-8185>

Попова С. Г.

старший викладач кафедри германської філології,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3111-572X>

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРАКТИЦІ МОВЛЕННЯ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ

Сучасна методика викладання іноземних мов орієнтована на розвиток комунікативної компетентності як ключового результату мовної освіти. У процесі вивчення німецької мови це передбачає формування здатності студентів використовувати мовні засоби у реальних ситуаціях спілкування, брати участь у діалозі, аргументувати власну позицію та адекватно реагувати на висловлювання співрозмовника. Поняття комунікативної компетентності було введено у науковий обіг Д. Гаймсом, який підкреслював, що ефективне володіння мовою передбачає не лише знання граматичних правил, а й уміння застосовувати їх відповідно до соціального контексту комунікації [2].

У сучасній лінгводидактиці комунікативна компетентність розглядається як комплексна система, що включає мовний, дискурсивний, соціолінгвістичний і стратегічний компоненти. Формування цієї компетентності потребує організації навчального процесу таким чином, щоб студенти могли використовувати мову у різноманітних комунікативних ситуаціях. Саме тому практика мовлення посідає важливе місце у структурі навчання іноземних мов, оскільки вона забезпечує умови для активного використання мовних знань у процесі спілкування [4].

Одним із ефективних шляхів розвитку комунікативної компетентності є використання інтерактивних методів навчання. Інтерактивне навчання передбачає організацію освітнього процесу на основі активної взаємодії між учасниками навчання. Такий підхід сприяє створенню комунікативного

середовища, у якому студенти не лише засвоюють мовний матеріал, але й використовують його для обговорення різних проблемних ситуацій та виконання комунікативних завдань. В. Літлвуд підкреслює, що комунікативне навчання мови повинно базуватися на діяльності, яка моделює реальні ситуації спілкування та стимулює студентів до активної мовленнєвої взаємодії [4].

У практиці викладання німецької мови інтерактивні методи можуть реалізовуватися у різних формах. Однією з найбільш поширених є рольова гра, що дозволяє моделювати реальні ситуації спілкування. У межах рольових ігор студенти виконують певні соціальні ролі та взаємодіють між собою відповідно до заданого сценарію. Наприклад, це можуть бути ситуації спілкування у громадських установах, ділові переговори або обговорення культурних подій. Така діяльність сприяє розвитку спонтанного мовлення і формує навички використання мовних засобів у різних комунікативних умовах.

Ще одним ефективним методом є дискусія, яка дозволяє розвивати навички аргументованого висловлення власної думки. Під час дискусій студенти аналізують різні точки зору, формулюють аргументи та реагують на позиції інших учасників спілкування. Використання дискусій у навчальному процесі сприяє активізації мовленнєвої діяльності студентів і формує навички критичного мислення.

Важливим напрямом розвитку інтерактивного навчання є використання проєктної діяльності. У межах проєктів студенти працюють над певною темою, аналізують інформаційні джерела та представляють результати у формі презентацій або групових обговорень. Така діяльність поєднує різні види мовленнєвої діяльності та сприяє формуванню навичок співпраці. Як зазначає М. Тенг, поєднання комунікативного та завданнєвого підходів дозволяє створити навчальне середовище, у якому мова використовується як інструмент виконання практичних завдань [5].

У сучасних умовах розвитку освіти інтерактивні методи дедалі частіше поєднуються з цифровими технологіями. Використання онлайн-платформ, відеоконференцій та інтерактивних цифрових середовищ створює нові можливості для організації мовленнєвої взаємодії. Наприклад, студенти можуть брати участь у віртуальних дискусіях, працювати над спільними проєктами або виконувати комунікативні завдання у цифровому навчальному

середовищі. Дослідження сучасних освітніх практик підтверджують, що інтеграція цифрових інструментів у процес навчання іноземних мов сприяє підвищенню мотивації студентів та розвитку їхніх комунікативних навичок [3].

Крім того, інтерактивні методи відіграють важливу роль у формуванні міжкультурної компетентності. У процесі обговорення соціальних і культурних тем студенти знайомляться з особливостями життя німецькомовних країн, аналізують культурні відмінності та формують навички ефективної міжкультурної комунікації. Як показують сучасні дослідження у галузі мовної освіти, розвиток міжкультурної комунікативної компетентності є одним із ключових завдань навчання іноземних мов у глобалізованому світі [6].

Таким чином, використання інтерактивних методів у практиці мовлення німецькою мовою є важливим чинником формування комунікативної компетентності студентів. Рольові ігри, дискусії, проектна діяльність і цифрові інструменти дозволяють створити навчальне середовище, максимально наближене до реальних умов комунікації. Такий підхід сприяє активізації мовленнєвої діяльності студентів і підвищує ефективність навчального процесу.

Список літератури

1. Elmahdi O. E. H., AbdAlgane M., Othman K. Improving communicative competence and speaking skills in EFL/ESL classrooms: Strategies and pedagogical approaches. *Forum for Linguistic Studies*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.30564/fls.v7i12.12116>
2. Hymes D. On communicative competence. *Sociolinguistics* / ed. J. Pride, J. Holmes. Harmondsworth : Penguin Books, 1972. С. 269–293.
3. Littlewood W. *Communicative language teaching*. Cambridge : Cambridge University Press, 1981.
4. Teng M. F. Communicative and task-based language teaching: Current perspectives and future directions. *Innovation in Language Learning and Teaching*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1080/09571736.2025.2572673>
5. Zhou R. Improving cross-cultural communicative competence in foreign language instruction. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-024-04071-5>